

Kartoffelmel; dersom der var Tale om en stor Produktion deraf her i Landet, kunde man gøre noget for at fremstille en smuk Kvalitet.

Det eneste Sted, hvor der kunde være Tale om at faa et stabilt Marked for danske Kartofler, er England. Men det er en bekendt Sag, at alle de Forsøg, der er gjort fra Danmark paa at faa en stabil Afsætning af Kartofler til England, har været forgæves; de har altid bragt Tab, altid bragt Skuffelse, selv om der blev udført en smuk Vare. Det har jeg gjort mine personlige Erfaringer for i Aalborgegnen, hvor vi havde en lokal Kartoffelforening, der ogsaa var med til at tabe mange Penge paa dette. Hvad der skrives i Aviserne f. Eks. i Aar om, at en Kartoffeleksport til England har Chancer, tror jeg ikke en Smule paa, men nu skal vi jo se. Men, som sagt, naar Avlen var lille i Tyskland, i Sverige, Norge, Belgien eller Svejts, var der fra et eller flere af disse Lande Efterspørgsel efter vore Kartofler; saa var der en Chance, men, som jeg nævnte før, den hele Udførsel er kun lille, normalt indtil 4 pCt., og sjældent naas der en Pris, der er højere, end hvad Kartoflerne er værd som Foder.

Naar man da i 1921 gik til at indføre en Statskontrol med Kvaliteten af de udførte Kartofler, skyldes det, at man forsaa sig paa den store Udførsel de to foregaaende Aar. Ogsaa paa dette Omraade bedømte man Efterkrigstiden ganske forkert. Saa længe Staten tog Tabet, kunde det jo storartet gaa; saa længe Staten betalte det, der tabtes paa Kartoffelhandelen, gik det godt, men da det ikke var Tilfældet længere, gik det galt, baade for Kartoffelmelsfabrikkerne og for Kartoffeleksportforeningen. Da denne Krigsrus var overstaet, burde vi efter mit Skøn være vendt tilbage til de gamle Former for Kartoffelhandelen, hvor Købere og Sælgere enedes om Handelen uden Statens Indblanding, men vi fik, som sagt, en Kvalitetskontrol. Det er den, vi her taler om, Sundhedskontrollen har jeg ikke noget imod; den er en Nødvendighed, baade ved Indførsel og ved Udførsel til de Lande, der kræver en Sundhedskontrol, og jeg skal ikke bebrejde vor Sundhedskontrol, at den ikke har kunnet fri os for visse Kartoffelsygdomme, som vi har faaet ind her i Landet; det er jo meget vanskeligt.

Vi fik altsaa en Kvalitetskontrol, der fra første Færd har mødt Uvillie fra Landmændenes Side, og navnlig fra de Landmænd, som har været vant til at handle med Kartofler. Uvillien skyldes navnlig dette, at Bedømmelsen i Praksis bliver —

som den maa blive. — et vilkaarligt og paavirkeligt Skøn. Det har sikkert langt fra været hverken den højtærede Ministers eller det nedsatte Statsudvalgs Mening, men de udmærkede Mænd, der sidder i Statsudvalget, har paataget sig en umulig og en uløselig Opgave. Det har været deres Hensigt og Mening og Villie at gøre denne Kvalitetskontrol i alle Henseender saa nøjagtig og paalidelig, som tænkeligt var, og da jeg formoder, som jeg sagde før, at ingen eller kun meget faa i dette høje Ting kender noget til denne Sag eller til de Regler, som skulde følges, vil jeg af det gældende Regulativ af 30. September 1922 for denne Kontrol tillade mig at anføre enkelte Punkter.

Der er først dette, at i Henhold til § 1 er der af Landbrugsministeriet nedsat et Tremandsudvalg; dette antager Inspektører — der er blevet antaget 43 Inspektører Landet over —, og naar disse er nogenlunde heldige, kan det være, at de kan have saadant noget som 30 Kr. pr. Dag og fri Rejse. Jeg siger ikke dette, fordi jeg mener, at det paa nogen Maade er for meget, og det vil de ærede Medlemmer heller ikke synes, naar jeg om lidt skal oplyse om, hvad de skal, eller hvad de skulde, gøre. Disse Inspektører har antaget Assistentter — der er vist 58 saadanne — til at foretage Kontrolringer, naar de selv er forhindret, eller naar der skal modtages Kartofler ved flere Stationer eller Havne samme Dag i samme Distrikt.

Efter § 8 skal der udtages mindst 5 Sække af hver 100 Sække, altsaa 5 pCt., det bliver 10 Sække af en Vognladning paa 100 Tdr. Disse mindst 10 Sække skal udtømmes, og Kartoflerne skal undersøges enkeltvis. Det stod der i et tidligere Regulativ, men nu staar der, at de skal besigtiges efter en af Udvalget nærmere angivet Fremgangsmaade. Denne Fremgangsmaade kender jeg altsaa ikke, men der kunde lige saa godt have staaet, at de skal undersøges enkeltvis; det vil man forstaa, naar jeg nu skal nævne, hvad der skal gøres ved dem efter § 9 i Regulativet.

Ifølge dette Regulativ skal Undersøgelsen gaa saaledes for sig, at det skal paases, at de udtagne Prøver ikke maa indeholde over 1/2 pCt. raadne eller vaadforraadnede Kartofler, det vil sige, at der maa være 1 1/2 saadanne Kartofler i hver Sæk; der er nemlig 300 normale Kartofler i en Sæk paa 100 Pund. Af Beskadigelser, Kartoffelskimmel eller anden Tørforraadnelse eller Skurv maa der ikke forefindes over 5 pCt. i de undersøgte Kartofler. Det er altsaa nødvendigt at gennemgaa Kar-